

2011 GÜNEY KIBRIS TİCARET RAPORU

Ekim 2012
Deniz Sonalp
Üye Hizmetleri Asistanı

2011 GÜNEY KIBRIS TİCARET RAPORU

Ocak- Aralık 2011 dönemini kapsayan, Güney Kıbrıs İstatistik Servisi tarafından çıkarılmış, Avrupa Birliği iç ve dış ticaret istatistiklerini içeren raporda Güney Kıbrıs, 2011 yılında 2010 yılına göre 3,94% daha az ithalat gerçekleştirmiştir. 2011’de ithalat 6.5 milyar € olarak gerçekleşirken, ihracat ise 2010 yılına göre %23,68 artarak 1,4 milyar € olarak gerçekleşmiştir (Tablo 1).

Tablo 1: Güney Kıbrıs İthalat/İhracat Rakamları (Milyon euro)

	2010	2011	Değişim %
İthalat	€ 6.517,40	€ 6.260,50	-3,94%
İhracat	€ 1.136,80	€ 1.406,00	23,68%
Dış Ticaret Açığı	-€ 5.380,60	-€ 4.854,50	-9,78%
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	17,44%	22,46%	

Kaynak: Güney Kıbrıs İstatistik Servisi

BÖLGELERE GÖRE TOPLAM İTHALAT

2010 yılında 6,5 milyar € olan ithalat, 2011 yılında az miktarda düşüş yaşamış ve 6,2 milyar € olarak kaydedilmiştir. En çok ticaretin, 2010’da olduğu gibi yine Avrupa Birliği ile yapıldığı görülmektedir. Güney Kıbrıs, Avrupa Birliği ile 2011 yılında 4,27 milyar € ‘luk ithalat yaparken, Avrupa Birliği içerisinde en önemli ithalat yapılan ülke 1,33 milyar €’luk miktarla Yunanistan olmuştur. Bunu 551 milyon € ile İngiltere, 509 milyon € ile İtalya, 507 milyon € ile Almanya, 350 milyon € ile de Fransa takip etmektedir. Diğer Avrupa ülkelerinden yapılan ithalat ise 210 milyon €’luk bir miktarı oluşturmaktadır. Türkiye’den yapılan ithalat miktarı ise 2010’daki 15 milyon €’luk miktardan, 2011’de 9 milyon €’ a düşmüştür.

Avrupa Birliği ve Avrupa ülkeleri dışında kalan bölgelerdeki ithalat toplamı 1,77 milyar € olarak hesaplanmıştır. İsrail bu ithalatın 637 milyon €’luk miktarını oluştururken, Çin, 300 milyon €, Amerika Birleşik Devletleri 92 milyon €, Mısır 71 milyon €, Gürcistan ise 55 milyon € ithalat tutarını oluşturmaktadır.

BÖLGELERE GÖRE TOPLAM İHRACAT

2010 yılında 1,13 milyar € olan ihracat, 2011 yılında artarak 1,4 milyar €’a yükselmiştir. Avrupa Birliği’ne yapılan ihracat 2010 yılında 582 milyon € iken, 2011 yılında 715 milyon €’a ulaşmıştır. Bu miktarın 334 milyon €’sunu Yunanistan oluştururken, bunu 124 milyon € ile İngiltere, 67,7 milyon € ile Almanya, 42,0 milyon € ile İtalya takip etmektedir. Türkiye ile yapılan ihracat ise 2010’daki 593 bin €’luk miktardan 2011’de 252 bin €’ya düşmüş ve toplam ihracattın çok küçük bir miktarı oluşturmuştur.

Yakın ve Orta Doğu ülkelerine yapılan ihracat 169,7 milyon €’luk miktarla, Avrupa Birliği’nden sonra ikinci sıradadır.

Asya ülkelerine yapılan ihracat 104 milyon €’luk miktarı oluştururken, diğer Avrupa ülkelerine 53 milyon €’luk ihracat yapılmıştır. Serbest Bölge ve Antrepolar’a 255 milyon €’luk ihracat yapılırken, dünyanın geri kalan ülkelerine yapılan ihracat miktarı 106,5 milyon € olarak hesaplanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2: Bölgelere göre 2010 – 2011 İthalat - İhracat – Dış Ticaret Dengesi Miktarları

€000's

BÖLGE	İTHALAT		İHRACAT		DIŞ TİCARET DENGESİ	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
AVRUPA BİRLİĞİ	4.503.165	4.276.825	582.644	715.458	-3.920.521	-3.561.367
DIĞER AVRUPA ÜLKELERİ/TOPRAKLARI	274.200	210.480	48.557	53.909	-225.643	-156.571
KUZEY AFRİKA	74.940	74.472	32.443	26.888	-42.497	-47.584
DIĞER AFRİKA ÜLKELERİ	15.103	16.219	30.464	33.717	15.362	17.498
KUZEY AMERİKA	101.722	100.566	15.701	20.070	-86.021	-80.496
ORTA AMERİKA VE KARAYİPLER	30.753	34.524	1.466	2.093	-29.288	-32.431
GÜNEY AMERİKA	59.799	48.754	1.585	1.376	-58.214	-47.378
YAKIN VE ORTA DOĞU ÜLKELERİ	659.897	808.930	165.802	169.748	-494.095	-639.181
DIĞER ASYA ÜLKELERİ	663.538	577.495	79.426	104.443	-584.112	-473.052
AVUSTURALYA VE YENİ ZELANDA	17.073	18.464	6.874	8.190	-10.199	-10.274
DIĞER OKYANUSYA ÜLKELERİ VE KUTUP BÖLGELERİ	2	1	89	244	87	244
BELİRTİLMEMİŞ ÜLKE VE TOPRAKLAR	117.221	93.732	8.407	13.918	-108.814	-79.814
SERBEST BÖLGE VE ANTREPOLAR	-	-	163.330	255.905	163.330	255.905

Kaynak: Güney Kıbrıs İstatistik Servisi**ÜRÜN GRUPLARINA GÖRE İTHALAT**

Aşağıdaki tabloda en yüksek ithalat miktarlarına sahip 25 farklı ürün grubu verilmiştir. 2011 yılında listenin başında en çok ithal edilen ürün olarak 1,58 milyar € ile “mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler” gelmektedir. Ardından 430,3 milyon € ile “makinelere” gelmektedir.

ve cihazlar, elektrikli malzeme ve bunların aksam ve parçaları” gelirken, üçüncü sırayı 425,7 milyon € ile “kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler” almaktadır (Tablo 3).

Tablo 3: 25 Farklı Ürün Grubuna Göre 2010 – 2011 İthalat Miktarları

€000's

ÜRÜN GRUPLARI	İTHALAT	
	2011	2010
27: MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER; BİTÜMENLİ MADDELER; MİNERAL MUMLAR	1.582.259	1.312.401
85: MAKİNELER VE CİHAZLAR, ELEKTRİKLİ MALZEME VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; SES KAYIT VE ÇOĞALTMA CİHAZLARI, TELEVİZYONDAKİ GÖRÜNTÜ VE SESİ KAYDEDEN VE ÇOĞALTAN CİHAZLAR, BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	430.305	431.568
84: NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNELER, MEKANİK CİHAZLAR VE ALETLER; BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	425.773	484.647
87: MOTORLU KARA TAŞITLARI, BİSİKLETLER, MOTOSİKLETLER VE DİĞER KARA TAŞITLARI VE BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	420.993	527.414
30: ECZACILIK ÜRÜNLERİ	217.207	210.843
39: PLASTİK VE MAMÜLLERİ	166.509	167.056
94: MOBİLYALAR, TIPTA VE CERRAHİDE KULLANILAN MOBİLYALAR, YATAK, TAKIMLARI VE BENZERİ DOLDURULMUŞ EŞYA; TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BULUNMAYAN VEYA YER ALMAYAN AYDINLATMA CİHAZLARI; REKLAM LAMBALARI; IŞIKLI TABELLALAR; IŞIKLI İSİM PLAKALARI VE BENZERİ; PREFABRİK YAPILAR	145.735	163.886
62: ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	139.306	136.948
72: DEMİR VE ÇELİK	126.691	160.231
10: HUBUBAT	120.412	93.902

22: MEŞRUBAT, ALKOLLÜ İÇKİLER VE SİRKE	117.087	111.045
48: KAĞIT VE KARTON; KAĞIT HAMURUNDAN, KAĞITTAN VEYA KARTONDAN EŞYA	113.729	117.397
73: DEMİR VE ÇELİKTE EŞYA	111.875	133.532
90: OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VE CERRAHİ ALET VE CİHAZLARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	109.986	100.236
61: ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	109.657	122.306
33: UÇUCU YAĞLAR VE REZİNOİTLER; PARFÜMERİ, KOZMETİK VEYA TUVALET MÜSTEHZARLARI	104.671	100.725
24: TÜTÜN VE TÜTÜN YERİNE GEÇEN İŞLENMİŞ MADDELER	96.661	110.913
23: GIDA SANAYİNİN KALINTI VE DÖKÜNTÜLERİ; HAYVANLAR İÇİN HAZIRLANMIŞ KABA YEMLER	89.638	89.187
19: HUBUBAT, UN, NIŞASTA VEYA SÜT MÜSTEHZARLARI; PASTACILIK ÜRÜNLERİ	79.208	79.468
21: YENİLEN ÇEŞİTLİ GIDA MÜSTEHZARLARI	78.562	79.420
64: AYAKKABILAR, TOZLUKLAR VE BENZERİ EŞYA; BUNLARIN AKSAMLARI	76.654	77.579
93: SİLAHLAR VE MÜHİMMAT; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE TEFERRUATI	76.135	126.608
44: AĞAÇ VE AĞAÇTAN MÜMÜL EŞYA; ODUN KÖMÜRÜ	65.956	75.061
04: SÜT ÜRÜNLERİ; KUŞ VE KÜMES HAYVANLARININ YUMURTALARI, TABİİ BAL, TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN HAYVANSAL MENŞELİ YENİLEN ÜRÜNLER	64.278	63.889
29: ORGANİK KİMYASAL ÜRÜNLER	57.544	48.156

Kaynak: Güney Kıbrıs İstatistik Servisi

ÜRÜN GRUPLARINA GÖRE İHRACAT

Tablo 4'te en yüksek ihracat miktarlarına sahip 15 farklı ürün grubu bulunmaktadır. En çok ihracat oranını 249,6 milyon € ile "mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler" alırken, bunu 201,4 milyon € ile "eczacılık ürünleri" ve 122,8 milyon € ile de "organik kimyasal ürünler" takip etmektedir. Bununla birlikte birinci sıradaki mineral yakıtların çoğunun re-eksport olarak yapıldığını eklemekte fayda vardır. Her üç ürün grubu da 2010 yılı ihracat miktarına göre 2011 yılında önemli artış göstermiştir (Tablo 4).

Tablo 4: 15 Farklı Ürün Grubuna Göre 2010 – 2011 İhracat Miktarları

ÜRÜN GRUPLARI	İHRACAT	
	2011	2010
27: MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER; BİTÜMENLİ MADDELER; MİNERAL MUMLAR	249.624	162.289
30: ECZACILIK ÜRÜNLERİ	201.455	168.358
29: ORGANİK KİMYASAL ÜRÜNLER	122.890	72.265
85: MAKİNELER VE CİHAZLAR, ELEKTRİKLİ MALZEME VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; SES KAYIT VE ÇOĞALTMA CİHAZLARI, TELEVİZYONDAKİ GÖRÜNTÜ VE SESİ KAYDEDEN VE ÇOĞALTAN CİHAZLAR, BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	110.612	112.081
07: YENİLEN SEBZELER VE BAZI KÖK VE YUMRULAR	61.993	43.086
84: NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNELER, MEKANİK CİHAZLAR VE ALETLER; BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	61.575	43.005
04: SÜT ÜRÜNLERİ; KUŞ VE KÜMES HAYVANLARININ YUMURTALARI, TABİİ BAL, TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN HAYVANSAL MENŞELİ YENİLEN ÜRÜNLER	59.154	51.939
24: TÜTÜN VE TÜTÜN YERİNE GEÇEN İŞLENMİŞ MADDELER	49.499	65.133

90: OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VE CERRAHİ ALET VE CİHAZLARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	46.481	56.774
72: DEMİR VE ÇELİK	43.489	25.477
74: BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	40.089	29.065
71: TABİİ VE KÜLTÜR İNCİLERİ, KIYMETLİ VEYA YARI KIYMETLİ TAŞLAR, KIYMETLİ METALLER, KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLER VE BUNLARDAN MAMÜL EŞYA; TAKLİT MÜCEVHERAT, METAL PARALAR	38.295	15.439
08: YENİLEN MEYVELER VE YENİLEN SERT KABUKLU MEYVELER; TURUNÇGİLLERİN VE KAVUNLARIN VE KARPUZLARIN KABUKLARI	27.509	29.182
87: MOTORLU KARA TAŞITLARI, BİSİKLETLER, MOTOSİKLETLER VE DİĞER KARA TAŞITLARI VE BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	24.442	18.222
20: SEBZELER, MEYVELER, SERT KABUKLU MEYVELER VE BİTKİLERİN DİĞER KISIMLARINDAN ELDE EDİLEN MÜSTEHZARLAR	21.846	16.573

Kaynak: Güney Kıbrıs İstatistik Servisi

EKONOMİK SEKTÖRLERE GÖRE İHRACAT

Yerli üretim olan endüstriyel ürünlerin ihracat miktarı 2010 yılında 475 milyon € iken, artış göstererek 2011 yılında 508,4 milyon €'a yükselmiştir. İşlenmemiş tarımsal ürünlerin ihracatı ise 2010 yılında 86,2 milyon € iken, 109,8 milyon €'a yükselmiştir. Aşağıda verilen tablo 2010 ve 2011 ihracatları toplamı bir milyon €'nun üzerinde olanları kapsamaktadır. Farklı ekonomik sektörler göre verilen en yüksek miktarlı yerli ürün ihracatı tarımsal ürünleri listesinde patates birinci sırayı almaktadır. 2010'da 33,24 milyon € olan patates ihracatı önemli bir artış göstererek 53 milyon €'a ulaşmıştır. Narenciye ise 26 milyon € ile 2011 ihracatında 2. sırayı almaktadır. Tarımsal kökenlilerin endüstriyel ürünlerinde en çok "hellim" ihracatı yapılmıştır. Hellim ihracatı 54 milyon €'luk bir rakamı oluştururken, "meyve ve sebze suları" ihracatı 20 milyon € ile 2. sırayı almıştır. Mineral kökenlilerin endüstriyel ürünlerinde rafine bakır katotları 22 milyon € ile birinci sıradayken, imalat kökenlilerin endüstriyel ürünlerinden en çok eczacılık ürünleri ihracatı, ardından atık ve hurda ihracatı ve ışığa duyarlı yarı iletken aletlerin ihracatı yapılmıştır (Tablo 5).

Tablo 5: Farklı Ekonomik Sektörlere Göre En Yüksek Miktarlı Yerli Ürün İhracatları (Serbest Bölge ve Antrepolar Dışında)

EKONOMİK SEKTÖR	2011 İHRACAT		2010 İHRACAT	
	€000's	%	€000's	%
TARIMSAL ÜRÜNLER(RAW)				
PATATES	53.105	8,51	33.245	5,87
TURUNÇGİLLER	26.570	4,26	28.336	5
BALIK, KABUKLULAR, YUMUŞAKÇALAR (CANLI, TAZE, SOĞUTULMUŞ VEYA DONDURULMUŞ)	17.749	2,85	11.347	2
TAZE, DONMUŞ, KURUTULMUŞ DİĞER SEBZELER	7.530	1,21	8.207	1,45
BAMYA	651	0,1	693	0,12
ÜZÜMLER	566	0,09	511	0,09
TARIMSAL KÖKENLİLERİN ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLERİ				
HELLİM PEYNİRİ	54.412	8,72	47.627	8,41
MEYVE VE SEBZE SULARI	20.961	3,36	16.029	2,83
ET (BILDİRCİN ETİ DİŞİNDA)	9.969	1,6	10.432	1,84
HAM POSTLAR VE DERİLER	4.133	0,66	3.370	0,6
ŞARAPLAR	2.126	0,34	2.350	0,42
KEÇİBOYNUZU(TOHUMLARIYLA BİRLİKTE)	1.611	0,26	2.000	0,35
PEYNİR (HELLİM DİŞİNDA)	1.159	0,19	1.094	0,19
BİRA	659	0,11	505	0,09
MİNERAL KÖKENLİLERİN ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLERİ				

RAFİNE BAKIR KATOTLARI	22.905	3,67	13.417	2,37
KİL MİNERALLERİ (BENTONİT)	3.043	0,49	3.936	0,7
İMALAT KÖKENLİLERİN ENDÜSTRİYEL ÜRÜNLERİ				
ECZACILIK ÜRÜNLERİ	144.015	23,08	129.820	22,93
ATIK VE HURDA	71.712	11,49	51.140	9,03
İŞİĞA DUYARLI YARI İLETKEN ALETLER	48.460	7,77	83.440	14,74
TÜPLER, BORULAR, PLASTİK TABAKALAR	8.138	1,3	6.245	1,1
SİGARALAR	5.752	0,92	9.645	1,7
KAĞIT VEYA KARTONDAN YAPILMIŞ EŞYALAR	4.692	0,75	5.477	0,97
AV TÜFEĞİ FİŞEKLERİ	4.461	0,72	3.560	0,63
HAYVAN BESLEME MÜSTEHZARLARI	4.322	0,69	3.682	0,65
DEMİR VE ÇELİKTEN EŞYALAR	4.313	0,69	2.819	0,5
HAYVANSAL VEYA BİTKİSEL KATI VE SIVI YAĞLAR	3.289	0,53	1.483	0,26
ALEMİNYUM ÇUBUKLAR VE PROFİLLER	2.810	0,45	3.902	0,69
ESANSLAR, PARFÜMERİ VE KOZMETİKLER	2.733	0,44	2.171	0,38
MOBİLYA	2.568	0,41	7.280	1,29
GİYİM	2.389	0,38	2.542	0,45
ÇİMENTO	1.823	0,29	484	0,09
YATLAR VE DİĞER SPOR VE GEZİNTİ BOTLARI	1.470	0,24	1.534	1.534 0,27
SABUN VE YIKAMA MÜSTEHZARLARI	1.338	0,21	1.330	0,23
SIVILAR İÇİN POMPALAR	1.315	0,21	1.027	0,18
BASKILI MATERYAL	1.260	0,2	289	0,05

PİŞMEMİŞ VEYA DOLDURULMUŞ MAKARNA	988	0,16	1.060	0,19
SÜPÜRGELELER, FIRÇALAR, PASPASLAR	940	0,15	1.276	0,23
MÜCEVHER, KUYUMCU VE GÜMÜŞCÜ MAMÜLLERİ	759	0,12	867	0,15
BİSKÜVİLER, GOFRETLER VE DİĞER FIRIN MAMÜLLERİ	670	0,11	665	0,12
ÜRÜN PAKETLEMELİK İÇİN PLASTİK MALZEMELER	522	0,08	943	0,17
BÖCEK ÖLDÜRÜCÜLER	485	0,08	1.151	0,2
DOLUM, KAPAMA, CONTALAMA, ETİKETLEME MEKANİZMALARI	350	0,06	843	0,15

Kaynak: Güney Kıbrıs İstatistik Servisi